

POLITIET

Trusselvurdering 2025

Agder politidistrikt

Innhold

Forord	3
Innledning	4
1. Om trusselvurderingen	5
2. Faktorer som kan påvirke kriminaliteten	6
2.1. Den internasjonale sikkerhetspolitiske situasjonen	7
2.2. Kriminalitet som en handelsvare	7
2.3. Teknologisk utvikling	7
2.4. Levekår	7
2.5. Taushetskultur	7
3. Trusselen fra kriminelle nettverk	8
3.1. Skytevåpen, vold og konflikter i kriminelle nettverk	9
3.2. Bandidos MC har etablert seg i Arendal	10
3.3. Agder som transitthavn for narkotikasmugling	10
4. Trusler mot liv, helse og personlig integritet	11
4.1. Vold mot kvinner i nære relasjoner	13
4.2. Seksuelle overgrep mot barn	13
4.3. Barn og overgripere treffes på sosiale medier og spillplattformer	14
4.4. Ran begått av ungdom	14
5. Trusler mot felles samfunnsverdier	15
5.1. Utnyttelse av samfunnsinstitusjoner og hvitvasking av utbytte	16
5.2. Profesjonelle tilretteleggere	17
5.3. Digitale bedragerier undergraver tilliten til grunnleggende samfunnsstrukturer	18

Forord

Agder politidistrikts trusselvurdering gir en oversikt over politiets situasjonsbilde, og i denne rapporten deler vi vår vurdering av de alvorligste kriminalitetstruslene for det kommende året. Jeg har tro på at åpenhet og deling er viktige verktøy for å både øke forståelsen av bredden og kompleksiteten i politiets oppdrag, og for å inspirere til felles innsats for å forebygge kriminalitet i vår region.

Evnen til samarbeid på tvers er det som i positiv forstand har overrasket meg mest i de snart fire årene jeg har vært politimester i Agder. Her er det en vilje og evne til å finne løsninger sammen, noe vi i politiet setter svært høyt. Det er viktig både for å bekjempe ulike former for kriminalitet samt styrke oss i en sikkerhetspolitisk mer krevende situasjon. Jeg vil benytte anledningen til å takke alle som på ulike måter bidrar til at Agder er et trygt sted å bo og ferdes. Hver dag utføres det betydelig arbeid i lokalmiljøene og blant innbyggerne for å bygge sterke og trygge lokalsamfunn.

Samtidig minner denne trusselvurderingen oss om at internasjonale utviklingstrekk også påvirker kriminaliteten i Agder på nye måter. Mange av de truslene vi tidligere har identifisert, er fortsatt til stede.

Det er fremdeles altfor mange som lever i frykt for vold og overgrep i Agder. Det er et betydelig samfunnsproblem som vi sammen må bidra til å redusere. Den organiserte kriminaliteten endrer stadig form, og vi ser at profittmotiverte kriminelle i større grad er villige til å handle uten å stille spørsmål ved oppdragsgiver eller motiv. Totalberedskapsmeldingen slår også fast at politiet har ansvaret for sammensatt virkemiddelbruk som materialiserer seg som kriminalitet, og skal håndtere og gjenopprette normaltilstand, samtidig som etterforskning utføres. Vi må også i Agder være forberedt på påvirkning fra fremmede stater og trusselvurderingen bør derfor leses i sammenheng med blant annet PST sine nasjonale trusselvurderinger.

Til tross for de mange utfordringene, har jeg tro på at vi finner løsninger sammen. Jeg ser frem til et nytt år der vi fortsetter å vise at samarbeidet i Agder er sterkere enn noensinne.

Januar 2025

Kjerstin Askholt
Politimester

Innledning **1**

Trusselvurdering for Agder politidistrikt beskriver særlig alvorlige kriminalitetstrusler som faller inn under politiets samfunnsoppdrag og ansvarsområder. Formålet med å dele trusselvurderingen er å bidra til en felles situasjonsforståelse knyttet til de alvorligste kriminalitetstruslene politiet mener samfunnet står overfor. Med dette ønsker vi å styrke det tverrfaglige samarbeidet for å forebygge kriminalitet i distriktet.

---

1. Om trusselvurderingen

Det er gjort endringer i årets trusselvurdering sammenliknet med fjorårets rapport. Årets trusselvurdering er delt inn i tre kriminalitetskategorier istedenfor syv kriminalitetskategorier. Endringene er gjort for en bedre forståelse av kriminalitetstruslene vi står overfor.

Innledningsvis starter trusselvurderingen med et kapittel som omhandler utvalgte faktorer som kan påvirke kriminalitetsutviklingen. Den første kriminalitetskategorien gjelder trusselen fra kriminelle nettverk. Den andre kriminalitetskategorien gjelder trusler mot liv, helse og personlig integritet, mens den siste omhandler trusler mot felles samfunnsverdier. Hver overordnet kriminalitetskategori starter med en overordnet forståelse av kriminalitetskategorien etterfulgt av noen utvalgte alvorlige kriminalitetstrusler.

Trusselvurderingen er beheftet med usikkerhet fordi kriminalitetsbildet er dynamisk og rapportens kunnskapsgrunnlag er begrenset. Rapporten må ses i sammenheng med øvrige nasjonale trusselvurderinger og rapporter, både i og utenfor politiet.

Faktorer som kan
påvirke kriminaliteten

2

Flere av kriminalitetstruslene overlapper hverandre og henger tett sammen. Mange faktorer kan påvirke utviklingen på kort og lang sikt. Disse faktorene er fremhevet fordi de kan påvirke den store variasjonen i kriminalitetstyper som faller inn under politiets samfunnsoppdrag i tiden fremover.

2.1. Den internasjonale sikkerhetspolitiske situasjonen

Den internasjonale sikkerhetspolitiske situasjonen er i stadig endring. Den påvirker befolkningen og politiets arbeid lokalt og nasjonalt, og kan føre til økt opplevelse av urettferdighet, tøffere retorikk og økt polarisering i samfunnet. Dette kan være drivere for radikaliserings, hatkriminalitet og voldshandlinger. Spredning og formidling av uriktig informasjon, ofte omtalt som fake news, er med på å påvirke situasjonsforståelsen, utfordre rasjonalitet og objektivitet, og kan forsterke falske sannheter og polarisering.

2.2. Kriminalitet som en handelsvare

Verden har blitt mer kompleks og spesialisert, og endringene skjer raskere nå enn tidligere. Dette påvirker også kriminaliteten og de kriminelles behov for økt kunnskap og kompetanse. Kriminalitet har derfor i større grad blitt en handelsvare der kriminelle aktører legger ut kriminelle handlinger på anbud. Dette skaper et langt større mulighetsrom for opportunistiske profittmotiverte aktører til å begå kriminalitet på oppdrag fra andre, helt uten kjennskap til oppdragsgiveren. Det er også aktuelt for statlige aktører å benytte seg av denne muligheten. Slik kan fremmede stater utføre sabotasje, spionasje, terror eller andre påvirkningsoperasjoner, uten å eksponere seg selv. Kriminalitet som en handelsvare gjør det vanskeligere for politiet og vurdere opphav til og formålet med kriminaliteten.

2.3. Teknologisk utvikling

Økt digitalisering og teknologisk utvikling er sentrale faktorer som øker handlingsrommet innenfor alle kriminalitetstrusler. Anonymiseringstjenester, krypteringsmuligheter, bruk av kunstig intelligens og nye betalingstjenester legger til rette for flere muligheter,

eksempelvis utnyttelse og overgrep mot barn og unge på nett, hatkriminalitet, kjøp og salg av narkotika og andre ulovlige varer og tjenester, digitale bedragerier, hvitvasking og annen økonomisk kriminalitet.

2.4. Levekår

Agder har vedvarende levekårsutfordringer. Agder scorer lavere enn landsgjennomsnittet på flere levekårsindikatorer innen utdanning, arbeid og lønn. Disse sårbarhetene kombinert med vedvarende prisvekst og lavere kjøpekraft fører til at flere opplever økonomiske utfordringer og større forskjeller i samfunnet. Namsfogden i Agder melder om økt saksmengde på alle deres forvaltningsområder. Økonomiske utfordringer kan oppleves som kriser og livskriser, og kan påvirke tilbøyeligheten for å begå eller å bli utsatt for kriminalitet.

2.5. Taushetskultur

Taushetskultur forstås som å ikke melde ifra om straffbare forhold. Det handler blant annet om både frykt for represalier og selvinkriminering. Det er ikke et nytt fenomen, og finnes i alle sektorer og bransjer, men er nok mest kjent i tilknytning til kriminelle nettverk. De siste årene har frykt- og taushetskultur i ungdomsmiljøene fått et større fotfeste og økt utbredelse. Taushetskultur legger til rette for at kriminell atferd får fortsette. Det gjør det mer utfordrende for politiet og andre aktører å identifisere, forebygge og håndtere straffbare forhold innenfor alle de nevnte kriminalitetskategoriene.

Trusselen fra
kriminelle nettverk

3

I følge Kripos har trusselen fra organiserte kriminelle nettverk aldri vært høyere i Norge enn den er i dag. Europol har tidligere vurdert at trusselen fra organiserte kriminelle nettverk er høyere enn terrortrusselen.

Agders geografiske plassering er attraktivt for kriminelle nettverk. Regionen har kort vei til Danmark og resten av Europa, og knytter Østlandet til Vestlandet.

Det er identifisert minst 25 kriminelle nettverk av ulik form og størrelse, i tillegg til 1% MC-klubber som er etablert i Farsund, Kristiansand og Arendal. Flere nettverk er lokale og regionale, mens andre kobles til mer nasjonale og transnasjonale kriminelle nettverk. Nettverkene motiveres av makt og økonomisk vinning. Enkelte fremstår mer profesjonalisert enn andre, og er involvert i flere kriminalitetstyper, blant annet arbeidslivskriminalitet, økonomisk kriminalitet, narkotikaomsetning, ulovlig våpensalg og voldskriminalitet. Det har vært flere alvorlige hendelser det siste året, blant annet en frihetsberøvelse av en person i Kristiansand hvor både svenske og norske nettverk var involvert.¹

Den teknologiske utviklingen bidrar til økt handlingsrom, som for eksempel ved bruk av krypterte kommunikasjonsplattformer, anonymiseringstjenester og bruk av internettbaserte betalingsløsninger, også omtalt som neobank. Neobank er bankliknende tjenester via applikasjoner eller nettsider som kan gjøre det enklere for kriminelle aktører å tilsøre reelt eierskap. Kriminelle nettverk kan i større grad kjøpe seg kunnskap, kompetanse og kapasitet til å utføre kriminelle handlinger. For eksempel ser politiet en økning de siste årene hvor utbytte fra digitale bedragerier til slutt ender opp i kriminelle nettverk. Da har det ulovlige utbyttet hvert gjennom flere ledd i et forsøk på å tilsøre opprinnelig opphav og oppdragsgiver. Dette gir større avstand mellom den kriminelle handlingen og nettverket som står bak, noe som bidrar til redusert oppdagelsesrisiko.

3.1. Skytevåpen, vold og konflikter i kriminelle nettverk

Politiet har sett en økning i grove trusler og voldsbruk i de kriminelle nettverkene det siste året. Dette gjelder blant annet trusler med skytevåpen og ulike stikk- og slagvåpen, grov vold og frihetsberøvelse. Indrejustis og taushetskultur fører til at flere alvorlige straffbare forhold ikke anmeldes.

De siste årene har vi opplevd en økning av tilfeller hvor kriminelle aktører fra andre politidistrikt og fra utlandet har vært i Agder i den hensikt å begå alvorlig voldskriminalitet. Politiet er kjent med at kriminelle nettverk i Agder raner hverandre, både i og utenfor distriktet, noe som er med på å opprettholde og eskalere konfliktnivået.

I oktober 2024 aksjonerte politiet mot et organisert kriminelt nettverk i Agder. Det ble beslaglagt større mengde narkotika, kontanter og 15 skytevåpen.² Funnet av det store antallet skytevåpen styrker politiets bekymring for økt tilgang til skytevåpen i kriminelle nettverk. Det underbygges også av at det har vært en økning i antall anmeldte forhold knyttet til ulovlig befatning med skytevåpen de siste årene.

Den alvorlige utviklingen med grove trusler og voldshandlinger kan føre til en negativ voldsspiral og økt risiko for at liv kan gå tapt i tiden fremover. I tillegg har kriminalitet, inkludert voldskriminalitet, blitt en handelsvare som kriminelle aktører kan kjøpe og selge, noe som kan redusere terskel og tilbøyelighet for å begå alvorlig voldskriminalitet. Voldskriminalitet som en handelsvare utfordrer politiets evne til å identifisere og vurdere aktørene i tiden fremover.

1. Saken er fortsatt under etterforskning.

2. Saken er fortsatt under etterforskning.

3.2. Bandidos MC har etablert seg i Arendal

1% MC-klubber har eksistert i Agder til og fra i mange år. 1% MC-klubben Bandidos MC har vært etablert i Kristiansand siden 2020. I 2022 ble avdelingen fullverdig medlem. I slutten av 2023 ekspanderte Bandidos MC, og etablerte seg i Arendal, Bergen og Oslo. Ekspansjonen bekrefter tidligere trusselvurderinger som har belyst ekspansjonsplaner blant de største 1% MC-klubbene i Norge.

I perioden 2022-2023 ble Oldschool MC Agder etablert i henholdsvis Grimstad og Kristiansand (og senere i Bergen). Oldschool MC har ikke definert seg som en 1% MC-klubb, men har fremstått med tette bånd til Bandidos MC siden oppstart. På bakgrunn av dette ble det tidlig vurdert at Oldschool MC ville fungere som rekrutteringsarena for Bandidos MC. Dette ble bekreftet da Bandidos MC Arendal ble etablert hvor flere av medlemmene kom direkte fra Oldschool MC Agder. Dette styrker hypotesen om at mindre MC-klubber brukes som rekrutteringsarena for de større 1% MC-klubbene.

Bestemmelsene i straffeprosessloven og straffeloven fra 2021 gir domstolen mulighet til å forby kriminelle sammenslutninger. I 2023 forbød Borgarting lagmannsrett 1% MC-klubben Satudarah MC i henhold til de nye bestemmelsene. I Danmark har politiet lagt ned midlertidig forbud mot Bandidos MC. Det er ikke kjent hvordan forbudet mot Satudarah MC har eller vil påvirke Bandidos MC sin aktivitet i Agder. En hypotese er at klubbene i større grad vil distansere seg fra kriminalitet, for eksempel ved å utnytte mindre MC-klubber og i større grad kjøpe kriminelle tjenester.

1% MC-klubber knyttes historisk til kriminalitet, særlig narkotika- og voldskriminalitet. Det at Bandidos MC er styrket i Agder skaper bekymring for økt kriminalitet i regionen. Det er også flere 1% MC-klubber i Agder. Devils Choice MC Farsund er en offisiell støtteklubb til Hells Angels MC. I Kristiansand er Outlaws MC, Winos Crew MC og Bandidos MC etablert. I Arendal er både Bandidos MC og Coffin Cheaters MC. Om etableringen av Bandidos MC i Arendal vil påvirke maktbalanse lokalt, regionalt og nasjonalt er foreløpig ukjent, og er noe politiet vil følge nøye med på i tiden fremover.

3.3. Agder som transitthavn for narkotikasmugling

Internasjonalt rapporteres det om endringer i smuglerrutene for kokainsmugling fra Sør-Amerika. En av årsakene som det pekes på er forsterket kontroll og forbedret sikkerhet i flere av de store havnene i Europa, og flere av de store omlastningshavnene i Belgia og Nederland har hatt 40-50% nedgang i narkotikabeslag første del av 2024. Til sammenlikning i samme periode har Spania hatt rekordbeslag. Dette kan indikere at Spania har blitt et viktigere inngangspunkt for kokainsmugling til Europa. Alternative transittland er i Vest- og Nord-Afrika. Tolletaten peker på at kriminelle nettverk i større grad vil forsøke å redusere oppdagelsesrisikoen ved å bruke mindre norske industrihavner. Dette er særlig aktuelt for fartøy som kommer direkte fra Sør-Amerika, fartøy som går fast mellom omlastningshavner i Europa, eller som lastes over på fiskefartøy og lystfartøy.

Agder har 34 godkjente International Ship and Port Facility Security havner, ISPS havner. Ved flere av havnene er det direkteanløp fra flere risikoland, blant annet Colombia, Gabon og Marokko. Den største andelen av ankomstene til Agder kommer fra Spania, Belgia, Nederland, Tyskland og Polen. Dette er land med høy risiko for at narkotika lastes om i transitt til intra-Schengen fartøy. Andre metoder er at narkotika eller andre ulovlige varer omlastes fra lasteskip til mindre fartøy som skal til Agder, for eksempel lystfartøy og fiskefartøy, eller ved drop i sjøen og at hentelag kjører ut i mindre fartøy og plukker det opp.

Til tross for god grensekontroll på skip som krysser ytre Schengen-grense, skaper begrenset fysisk kontrollvirksomhet et stort handlingsrom og lav oppdagelsesrisiko for denne type kriminalitet. Det er heller ikke krav til grensekontroll av personell på fartøy som trafikkerer innenfor Schengen-området, som også er en stor sårbarhet. Manglende kapasitet til fysisk kontroll og den store trafikken til og langs kysten av Agder styrker politiets bekymring for at havner i Agder kan brukes som innførselspunkter for kriminelle nettverk som vil smugle narkotika og andre ulovlige varer i tiden fremover.

Europol påpeker at kriminelle nettverk er helt avhengig av å ha tilretteleggere ved europeiske havner som muliggjør smugling. Det er ikke grunn til at dette ikke kan være aktuelt også for havnene i Agder.

Trusler mot liv, helse
og personlig integritet

4

Personer som utsettes for vold og trusler er i alle aldre, men aldersgruppene 20-29 år for menn og 30-39 år for kvinner skiller seg ut. Forskning viser at alvorlig fysisk vold rammer flere menn enn kvinner, men at kvinner er mer utsatt for den gjentatte alvorlige fysiske volden.

I Agder viser tall fra straffesaksregisteret i 2024 at det er ca. 20% flere menn enn kvinner som utsettes for vold og trusler. Ca. 60% av kvinnene ble utsatt for vold av en person i nær relasjon. Den alvorligste formen for vold er drap. I mars 2024 ble en ung kvinne et tilfeldig offer for drap mens hun var på jobb i Arendal.³

Atferd som truer eller krenker personlig frihet og privatlivets fred skaper frykt for de berørte, og er straffbart i henhold til straffelovens kapittel 24. Dette gjelder et stort spekter av handlinger, som for eksempel personforfølgelse, hensynsløs atferd, hatefulle ytringer og trusler. Besøksforbud er et tiltak politiet kan illegge personer som begår denne type handlinger mot andre. Brudd på besøksforbud er straffbart. Det er flest kvinner som opplever brudd på ilagt besøksforbud.

Trakassering, hatefulle ytringer og trusler på nett er en økende trussel mot personlig integritet. I 2025 er det Stortingsvalg. Dette er en begivenhet som gir økt aktivitet på nett og i det fysiske rom, både i form av støtte og motstand. Motstand blir oftere formidlet som hatefulle ytringer mot politikere, aktivister og synlig engasjerte innbyggere, både i det offentlige rom og på nett. Særlig utsatt er politikere, aktive ungdommer og minoriteter. I tillegg til å true personlig integritet utgjør det en trussel mot våre demokratiske prinsipper fordi det kan føre til at politikere er mer forsiktige, deltar mindre i den offentlige debatten og at vanlig folks engasjement reduseres.

Det er ofte komplekse og sammensatte årsaker til at personer fremsetter trusler og begår vold, men det er særlig to faktorer som går igjen; personlig nag og psykisk uhelse, både isolert og i kombinasjon. Personlig nag kan være rettet mot en eller flere personer og etater, og handler om opplevd urettferdighet, et opplevd tap, og et påfølgende sinne mot den de mener har skyld i urettferdigheten eller tapet.

Kriminalitet begått av barn og unge i Agder er dynamisk og går i bølgedaler. Siden 2020 har det vært en negativ

utvikling, særlig innenfor de alvorlige kriminalitetstypene som vold, trusler og ran. I 2023 økte vold, trusler og ran med 89 % sammenliknet med 2020. Sammenliknet med 2019, altså før pandemien, er økningen på 109%. I 2024 har det vært en positiv utvikling innenfor vold og trusler, men vi ser en fortsatt negativ ransutvikling blant barn og unge under 18 år.

Den sikkerhetspolitiske situasjonen og de langvarige økonomiske utfordringene er faktorer som kan føre til opplevde kriser, tilpasningsproblemer og personlig nag. Dette kan sette personers mestringsevne under press, og gi økt tilbøyelighet for å begå vold i tiden fremover. Opplevde kriser og tilpasningsproblemer kan føre til forhøyet rusbruk, og i noen tilfeller føre til psykiske helseproblemer.

Er du eller noen du kjenner utsatt for vold fra partner, tidligere partner eller andre familiemedlemmer?

Da kan du ta kontakt med:

- Politiet på telefon 02800
- Støttesenteret for kriminalitetsutsatte
- Sørlandet Krisesenter
- Østre Agder krisesenter
- Stine Sofie Stiftelsen
- Andre hjelpeinstanser

Er det pågående vold, akutt fare for liv og helse, ring 112.

3. Saken er fortsatt under etterforskning.

4.1. Vold mot kvinner i nære relasjoner

Vold mot kvinner i nære relasjoner er vold som skjer mellom familiemedlemmer, partnere/tidligere partnere eller andre nærstående personer, og blir ansett som et vedvarende samfunnsproblem. I perioden 2020-2023 ble til sammen seks kvinner og barn drept i Agder begått av menn i nær relasjon.

Kvinner som utsettes for vold i nær relasjon er representert i alle aldre. De siste årene har kvinner i aldersgruppene 10-19 år og 20-29 år vært de største gruppene som har anmeldt vold. I 2024 ser vi at kvinner i alderen 30-39 år skiller seg ut med flest anmeldte forhold. Det er også denne gruppen som har høyest andel beboere på krisesentre i Agder. En endring som krisesenteret melder om fra 2024 er at kvinnene bor lengre på senteret enn tidligere. De som utsettes for vold i nær relasjon utsettes også for andre former for vold, som for eksempel materiell vold, psykisk vold og seksualisert vold. Slik kriminalitet forekommer ofte før den fysiske volden inntreffer.

Det er hovedsakelig menn som begår vold mot kvinner i nær relasjon. I den registrerte volden mot kvinner, det vil si anmeldte forhold, er den største gruppen voldsutøvere partner eller tidligere partner. Den andre store gruppen er foreldre, både der far alene er mistenkt eller hvor begge foreldrene er mistenkte. Dette er også de som blir oppgitt flest ganger som voldsutøver av kvinner som er i kontakt med krisesentrene. Vold mot kvinner i nære relasjoner er en vedvarende trussel.

4.2. Seksuelle overgrep mot barn

I Agder er det registrert et betydelig høyere antall barn og unge under 18 år som utsettes for seksuallovbrudd sammenliknet med voksne personer over 18 år. Hovedandelen av barn som utsettes for seksuelle overgrep er bekjent av overgriperen, både i form av familiære relasjoner, fysiske og digitale bekjentskaper.

Det er store mørketall innenfor overgrep. Likevel er det verdt å merke seg at i de anmeldte overgrepene er det forskjeller mellom byer og tettsteder. I byene anmeldes det flere situasjonelle overgrep av bekjente, og i forbindelse

med rus. På tettsteder er det oftere at overgriper er i nær relasjon eller andre former for tillitsforhold til fornærmede.

Barn og unge, særlig jenter, er utsatt for overgrep i forbindelse med rusbruk. Overgrepene knyttes ofte til festrelaterte hendelser hvor fornærmede er bekjent av overgriperen. Selv om det er et fåtall unge jenter, så opplever politiet at det er en økning i antall unge jenter som ender opp i tyngre rusmiljøer. Disse jentene er særlig utsatte for seksuelle overgrep, både av jevnaldrende og voksne, i og utenfor rusmiljøet. Det er ofte sårbare jenter som blant annet har opplevd alvorlig omsorgssvikt, vold og overgrep, er under barnevernets omsorg og har få trygge omsorgspersoner. Flere av disse jentene utsettes for gjentatte seksuelle overgrep, og det er kun et fåtall av overgrepene som anmeldes. Overgrepsmottaket ved Sørlandets sykehus sier det er få som oppsøker helsehjelp. Når kvinnene tør å oppsøke helsehjelp, viser det seg at flere har vært utsatt for svært grove overgrep og vold.

Har du mistanke om seksuelle overgrep mot et barn?

Da kan du ta kontakt med:

- Politiet på telefon 02800
- Stine Sofie Stiftelsen
- Barnevernvakten 38 07 54 00
- Alarmtelefonen 116 111
- Andre hjelpeinstanser

Er du utsatt for overgrep, ta kontakt med overgrepsmottaket med Sørlandet sykehus.

Mistenker du pågående overgrep mot barn, ring 112.

4.3. Barn og overgripere treffes på sosiale medier og spillplattformer

Økt digital tilstedeværelse blant barn og unge gir et større handlingsrom for overgripere. Det er 13 års aldersgrense for bruk av flere sosiale medier. Likevel rapporteres det om at halvparten av norske 9-åring er på sosiale medier, og det er flere jenter enn gutter. Snapchat er en av de største plattformene der overgripere kommer i kontakt med barn og hvor internettrelaterte overgrep finner sted. En stor andel barn og unge sier at de legger til personer på Snapchat hvis de har felles kontakter, til tross for de ikke kjenner vedkommende. Overgripere kan bruke funksjonen "quick add", som foreslår kontakter på bakgrunn av egen kontaktliste og felles bekjente. Andre store plattformer hvor overgriper kommer i kontakt med barn og unge er TikTok og Instagram. Når kontakten etableres på disse plattformene, går dialogen ofte videre til Snapchat. Det er også der overgrepene finner sted, hvis det ikke ender i fysiske overgrep.

Det er også godt kjent at flere spillplattformer, som for eksempel Roblox og Fortnite, benyttes for kontaktetablering med barn. En utbredt metode for overgriperne til å komme i kontakt med barn på er å utgi seg for å være ungdom, gjerne unge jenter. Overgriperne spør også gjerne om barnets alder slik at de kan tilpasse egen alder mot barnets. Flere barn og unge som blir spurt om å dele seksualiserte bilder vil ikke, men lar seg overtale. Andre selger egenprodusert materiale, og blir særlig sårbare for å komme i kontakt med overgripere og videre utsettes for overgrep.

Seksuelle overgrep mot barn og unge over internett er en vedvarende kriminalitetstrussel. Det blir stadig enklere for overgripere å komme i kontakt med barn over sosiale medier grunnet økt digital tilstedeværelse. Kriminaliteten blir også enklere for overgripere fordi teknologien i stor grad muliggjør anonymitet og reduserer oppdagelsesrisikoen.

4.4. Ran begått av ungdom

Siden 2020 har det vært en økning i ungdomskriminaliteten i Agder, inkludert de alvorligste forholdene knyttet til vold, ran og trusler. Disse kriminalitetstypene sett under ett, har vist en positiv utvikling gjennom 2024. Ser vi på ran isolert sett har det vært en negativ utvikling i 2024. Det har vært en økning i antall ungdommer i alderen 10-17 år som er involvert i ran.

Ungdom raner i all hovedsak andre ungdom. Det skjer i det offentlige rom, både i og utenfor bysentra. I nesten halvparten av de anmeldte forholdene har det blitt benyttet ulike stikkvåpen til å true de fornærmede. Rundt halvparten av de fornærmede ungdommene har noe kjennskap til ranerne, og flere fremstår å være tilfeldige ofre. Ofrene blir ranet for ulike gjenstander, men dyre jakker, sko, belte og airpods er gjengangere. I tillegg ser politiet at ungdom blir truet til å overføre penger via Vipps eller ta ut kontanter i butikk. Beløpene er i all hovedsak av mindre karakter, og kan variere fra 50-300 kroner.

Konsekvensene ved å bli utsatt for ran er alvorlige for den enkelte. Dette bidrar til å skape uro i ungdomsmiljøene og opplevelsen av utrygghet i det offentlige rom. Taushetskultur fører til mørketall i den registrerte kriminaliteten og er med på å muliggjøre at de unge ranerne får bygge fryktkapital og får fortsette sin kriminelle virksomhet.

Med vedvarende høye levekostnader og lavere kjøpekraft, i kombinasjon med sosioøkonomiske utfordringer og kjøpe- og merkepress blant barn og unge, frykter politiet for en videre negativ utvikling i tiden fremover.

Delt seksualiserte bilder eller videoer – og angrep?

Sjekk nettsiden *Take it Down*.

Nettsiden lager en unik tag på bildet ditt. Når dette forsøkes sendt videre hos de aktuelle samarbeidspartnerne, blir det gjenkjent med tag, og stanset for videre deling.

Trusler mot felles
samfunnsverdier

5

Trusler mot felles samfunnsverdier forstås som trusler mot Norges grunnleggende samfunnsstrukturer og prinsipper. Arbeidslivskriminalitet og økonomisk kriminalitet, som for eksempel bedrageri, skatte- og avgiftsunndragelse, lønnstyveri og trygdemisbruk er eksempler på kriminalitet som truer våre felles samfunnsverdier.

Det truer velferdsstaten fordi det gir store inntektstap for staten og svekker det tillitsbaserte samfunnet. Det undergraver grunnleggende samfunnsstrukturer og skaper et urettferdig arbeidsmarked og næringsliv fordi det påvirker konkurransevilkårene til fordel for de som driver ulovlig.

I Agder er arbeidslivskriminalitet en vedvarende trussel mot personer og et rettferdig arbeidsmarked. Dette er særlig fremtredende i arbeidsintensive bransjer med høy andel ufaglærte og utenlandske midlertidige ansatte. I Agder skiller bygg- og anleggsbransjen, hotell- og restaurantbransjen og renholdsbransjen seg ut. Det er også økt risiko for at det kan begås ulike former for økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet ved store prosjekter i Agder innenfor næringsutvikling og veiprosjekter. Bakgrunnen er ofte lange leverandørkjeder og store arbeidsplasser med et høyt antall midlertidige utenlandske ansatte.

Miljø- og fiskerikriminalitet truer fellesskapets verdier. Miljøkriminalitet favner et bredt spekter av ulovlig aktivitet som truer naturen og arters evne til å overleve. I Agder er det over 700 truede arter. Ulovlig naturinngrep og arealendringer er en negativ påvirkningsfaktor på truede arter. Eksempler på ulovlig naturinngrep og arealendringer er oppføring av bygg, etablering av veier, graving og sprenging, uttak og deponering av masser, barmarkskjøring som lager langvarige spor i naturen, inngrep i vassdrag og kantsoner, og ulovlig hogst. I tillegg er ulovlig avfallshåndtering en trussel for naturen. I Agder har vi sett en økning i ulovlig dumping av næringsavfall.

Fiskerikriminalitet handler om ulovlig uttak fra felles ressursgrunnlag som gir stort utbytte til noen få fremfor fellesskapet. I Agder ser vi at ulovlig fiske forekommer hos både yrkesfiskere og privatpersoner. Det totale omfanget av ulovlig fiske er ikke kjent, men vi har grunn til å tro at det ulovlig fiske genererer betydelige verdier i

ulovlig omsetning, og at dette i tillegg fører med seg et urapportert uttak av fisk og skalldyr.

Migrasjon treffer Agder som Norge for øvrig. Jevnlig ankommer det utenlandske borgere til distriktet uten gyldig oppholds- eller innreisetillatelse som søker asyl. Flere av dem mangler også ID-dokumenter. Det fremkommer i flere saker at de har reist ulovlig og ved bruk av menneskesmuglere.

5.1. Utnyttelse av samfunnsinstitusjoner og hvitvasking av utbytte

For å skjule opphavet til utbytte ervervet gjennom ulike former for kriminalitet må utbyttet hvitvaskes eller på andre måter tilsløres for at de kriminelle skal kunne bruke gevinsten. Det fins mange metoder for å hvitvaske utbygget, men en kjent metode er å tilsløre utbytte ved å integrere det i den legale økonomien.

Europol rapporterer at over 80% av kriminelle nettverk i Europa misbruker legale selskapsstrukturer i sin kriminelle virksomhet. Det gjøres ved bruk av flere metoder, for eksempel ved bruk av stråselkaper, fiktive selskaper og ansatte, og faktureringer. Inn i disse fiktive selskapene registreres falske årsregnskap som danner grunnlag for å urettmessig tilegne seg ulike fradrag, sykepenger og andre stønader til fiktive ansatte. Ved bruk av komplekse selskapsstrukturer og sammenblanding av både ekte og fiktive selskaper, blir det enklere for kriminelle aktører å tilsløre midlenes opphav.

Betalingstilbydere rapporterer om nesten en milliard i bedragerirelaterte tap gjennom bedragerier i Norge i 2023. DNB omtaler hvitvasking fra bedragerier som et kappløp mellom de kriminelle aktørene og bankene. De kriminelle må sikre at utbyttet flyttes så raskt som mulig

ut av bankene, mens bankene må sikre at ulovlig ervervet utbytte stanses. Misbruk av legal selskapsstruktur ses på som en mulig metode i tiden fremover for å få pengene raskt ut og redusere oppdagelsesrisikoen fra bankene. Det vil også kunne muliggjøres ved bruk av innsidere, profesjonelle tilretteleggere og ved kjøp av kriminelle tjenester knyttet til legale strukturer.

Finansnæringen i Agder peker på at høyere levekostnader og lavere kjøpekraft kan øke tilbøyeligheten til å begå økonomisk kriminalitet. Misbruk av selskapsstrukturer, omfattende skattesvik og trygdebedragerier er med på å true velferdsstaten og grunnleggende samfunnsstrukturer.

5.2. Profesjonelle tilretteleggere

Tilretteleggere, også ofte omtalt som innsidere, er personer som i lys av sin stilling kan tilrettelegge for kriminalitet, for eksempel ved å ha tilgang til fysiske områder og bygg, informasjon og liknende. Profesjonelle tilretteleggere er personer som i kraft av sitt profesjonsyrke muliggjør og medvirker til kriminalitet, for eksempel advokater, regnskapsførere, revisorer, ansatte i eiendoms-, finans- og IT-bransjen. Når ansatte i kraft av sin posisjon i slike stillinger utfører tjenester for kriminelle aktører kan det regnes som korrupsjon, og bidrar til å undergrave rettsstaten og det økonomiske markedet. 60% av kriminelle nettverk i EU benytter seg av profesjonelle tilretteleggere ifølge Europol. I Norge har det blitt avdekket flere korrupsjonssaker i 2023 og 2024, blant annet er flere bankansatte på Østlandet under etterforskning.

Finansnæringen jobber stadig med tiltak for å forebygge og bekjempe økonomisk kriminalitet. Kriminelle aktører og nettverk i Agder blir stadig mer avhengig av kompetanse for å komme seg rundt tiltakene, for eksempel ved bruk av profesjonelle tilretteleggere. Politiet har informasjon om virksomheter der ansatte i kraft av sin posisjon mistenkes for å medvirke til kriminalitet. Det gjelder blant annet innenfor regnskap og advokatyret. Bruk av profesjonelle tilretteleggere vil øke i tiden fremover fordi behovet øker i takt med en mer kompleks og spesialisert verden. Virksomheter iverksetter også en rekke tiltak for å forebygge kriminalitet. For at de kriminelle skal komme seg rundt tiltak, vil de i større grad være avhengig av profesjonelle tilretteleggere.

Unngå å bli bedratt på nett

- Hvis noen prøver å stresse deg, vil ha deg til å ta raske avgjørelser og betaling, avbryt kontakten med en gang. Ingen ting haster så mye som det fremstår.
- Ikke gi fra deg personopplysninger, konto- og kredittkortinformasjon til personer som henvender seg per telefon eller e-post. Politiet, banker eller andre seriøse virksomheter ber deg aldri oppgi BankID-passord, brukernavn eller annen påloggingsinformasjon, verken over telefon, SMS eller e-post.
- Logg aldri inn med BankID via lenke på SMS eller e-post.
- Vær kritisk til lovnader om stor gevinst: det som er for godt til å være sant, er gjerne det.
- Blir du usikker eller mistenker at det kan være et bedrageri, avbryt kontakten.
- Har du blitt svindlet, ta kontakt med politiet på telefon 02800.

5.3. Digitale bedragerier undergraver tilliten til grunnleggende samfunnsstrukturer

I 2023 ble personer i Agder bedratt eller forsøkt bedratt for minst 17 millioner kroner. I 2024 har politiet i Agder sett en endring i omfang og metode. Flere personer i Agder har blitt bedratt eller forsøkt bedratt for over 50 millioner kroner. Den største økningen ser vi innenfor investeringsbedragerier, særlig knyttet til investeringer innen kryptovaluta mot privatpersoner. Bedrifter i Agder er særlig utsatt for direktørbedragerier, en bedrageriform som forutsetter at det er gjennomført et datainnbrudd i forkant hos den aktuelle bedriften.

Digitale bedragerier mot privatpersoner kan oppleves som skremmende. Utfordringen er omfanget og måten det gjøres på. En vanlig fremgangsmåte er at svindlerne sender melding eller ringer og utgir seg for å være politiet, Skatteetaten, NAV eller banker. Økokrim melder også om flere tilfeller der svindleren har kommet fysisk hjem til deg. Når eksempelvis politiet ringer en fornærmet i en bedragerisak, kan vedkommende være skeptisk til om det faktisk er politiet. Denne skepsisen vokser frem som et resultat av sosial manipulasjon av svindlerne, og fører til at befolkningen får svekket tillit til grunnleggende samfunnsstrukturer. Dette forsterkes også av at en stor andel saker blir henlagt.

Antall digitale bedragerier øker fra år til år, og er et stort samfunnsproblem som rammer både privatpersoner og virksomheter. De som begår denne type kriminalitet varierer fra privatpersoner til tyngre kriminelle nettverk, både i Norge og utlandet. Den teknologiske utviklingen, blant annet ved bruk av kunstig intelligens, fører til mer effektive og avanserte metoder som vil gjøre det vanskeligere å avdekke om det er et bedrageri.

DÅRLIG MAGE- FØLELSE?

Har du sett eller opplevd noe som har gitt deg en dårlig magefølelse?
Et avvik fra det normale, noe som ikke er helt vanlig, en gryende bekymring?

Da ønsker vi at du kontakter politiet på politiet.no/tips eller tlf. 02800.

Politiet er avhengig av å motta tips, informasjon og bli gjort kjent med hendelser.
Ofte er det summen av informasjon som har gjort politiet i stand til å avdekke og være
i forkant av kriminalitet. Du kan tipse anonymt.

Ring 112 ved nødstilfeller med behov for øyeblikkelig hjelp.

POLITIET

POLITIET

På jobb for et trygt Norge

AGDER POLITIDISTRIKT
Telefon: 38 13 60 00
Postadresse: Postboks 514 Lundsiden,
4605 Kristiansand

E-post: post.agder@politiet.no
Internett: www.politiet.no/agder

Januar 2025
Utgiver: Agder politidistrikt